

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Begäran om yttrande över promemoria Tillsyn enligt EU:s f-gasförordning i fråga om elektriska brytare, desfluran och märkning av dosinhalatorer, KN2026/00808

Er beteckning: KN2026/00808

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Skåne län (nedan länsstyrelsen) avstyrker de förslag som föreslås avseende elektriska brytare och anser att fördelningen av tillsynsansvar samt finansiering ska genomföras på det sätt som föreslås i detta yttrande.

Sammanfattningsvis bör tillsynen över att svavelhexafluorid inte används för underhåll och service av elektrisk brytarutrustning och att nya elektriska brytare som innehåller fluorerade växthusgaser inte tas i drift i strid med EU:s f-gasförordning fördelas på samma sätt som övrig tillsyn enligt förordningen där både länsstyrelsen och kommunen är tillsynsmyndighet idag. Länsstyrelsen bör vara tillsynsvägledande myndighet till kommunerna i ovan frågor.

I det fall beslut fattas om att fördela tillsynsansvaret på det sätt som föreslås i promemorian, föreslår Länsstyrelsen att det bör finnas en möjlighet att överlåta tillsynen, samt att det utöver möjlighet att ta ut avgift för nedlagd handläggningstid, även behövs resurser för planering och uppstart av den nya tillsynen.

Länsstyrelsen har endast yttrat sig över de delar som berör myndigheten, vilket är elektriska brytare.

Föreslaget tillsynsansvar

I promemorian föreslås att Länsstyrelsen ska ha ansvar för tillsynen över att svavelhexafluorid inte används för underhåll och service av elektrisk brytarutrustning i strid med artikel 13.7 i EU:s f-gasförordning. Det föreslås också att Länsstyrelsen ska ha ansvar för

tillsynen över att nya elektriska brytare som använder eller är beroende av fluorerade växthusgaser inte tas i drift i strid med artikel 13.9–13.18 i EU:s f-gasförordning.

Av Miljöbalken 26 kap. 3 § framgår att tillsynen utövas av både länsstyrelsen och kommunerna (tillsynsmyndigheterna). Vidare står också att *”Varje kommun utövar genom den eller de nämnder som fullmäktige bestämmer tillsyn inom kommunen över miljö- och hälsoskyddet enligt 9 kap., med undantag för sådan miljöfarlig verksamhet som kräver tillstånd..”*

Slutligen står dock att *”..en tillsynsmyndighet får överlåta åt en kommun som begär det att i ett visst avseende utöva sådan tillsyn som annars skulle skötas av en statlig tillsynsmyndighet.”*

I Miljötillsynsförordningen 2 kap, 31 § punkt 5 framgår att *”Den kommunala nämnden har, utöver det som följer av 26 kap. 3 § tredje stycket miljöbalken, ansvar för tillsynen i fråga om hantering av kemiska produkter...”*

Sammanfattningsvis säger lagstiftningen ovan att kommunen ansvarar för C och U verksamheter, samt tillståndspliktiga A och B verksamheter där länsstyrelsen överlåtit tillsynsansvaret. Kommunen har, där de är tillsynsmyndighet, tillsynsansvar över tillämpliga delar i EU:s f-gasförordning, på samma sätt som Länsstyrelsen har över sina tillsynsobjekt. Förslaget i promemorian skulle innebära att länsstyrelsen utövar tillsyn över kommunens C och U verksamhet samt tillståndspliktiga verksamheter där tillsynsansvaret överlåtit. Detta bedömer Länsstyrelsen inte vara vare sig tids- eller kostnadseffektivt för tillsynsmyndigheten eller verksamheten.

Länsstyrelsen ställer sig frågande till varför tillsynsansvaret över elektriska brytare ska fördelas på annat sätt än övriga artiklar i EU:s f-gasförordning som utövas av länsstyrelse och kommun. Detta skulle i praktiken innebära att en verksamhet kan ha två olika tillsynsmyndigheter över snarlika miljöfrågor enligt samma förordning, vilket skapar otydlighet både för verksamhetsutövaren och tillsynsmyndigheterna. Länsstyrelsen delar inte åsikten att vi skulle vara mest lämpad att ha ansvaret över tillsynen, utan anser att den tillsynsmyndighet som redan har tillsynsansvaret idag på en verksamhet är bäst lämpad. Länsstyrelsen bör dock vara *tillsynsvägledande* myndighet till kommunerna likt för övriga tillämpliga artiklar enligt EU:s f-gasförordning, och anser att tillräcklig kunskap för detta erhålls genom tillsynen på de

tillståndspliktiga verksamheter som länsstyrelsen bedriver tillsyn på idag.

Länsstyrelsen föreslår utifrån vad som skrivs ovan att den föreslagna paragrafen i 2 kap. 29 a § i miljötillsynsförordningen stryks då det inte finns något behov av att föreskriva tillsynsansvar ytterligare. Det regleras redan av 2 kap. 29 och 30 §§, 31 § punkt 5 i miljötillsynsförordningen, samt miljöbalken 26 kap. 3 §.

I de fall det beslutas att Länsstyrelsen ska ha tillsynsansvaret bör det införas en paragraf om att tillsynen är möjlig att överlåta till kommunen. Det vore också lämpligt att det införas en bestämmelse i f-gasförordningen (2016:1128) om att operatörer ska skicka in underrättelse till tillsynsmyndigheten när ett undantag tas i bruk, i likhet med §14 för köldmedia.

Föreslagen finansiering

I promemorian föreslås även att en avgift ska betalas med 1 000 kr för varje hel timmes handläggningstid. Med handläggningstid ska avses den sammanlagda tid som varje tjänsteman vid myndigheten har använt för beredning, föredragning och beslut i ärendet. I handläggningstiden ska inte sådan restid räknas in som vid ett och samma resettillfälle överstiger två timmar.

Utifrån det förslag som Länsstyrelsen skriver under förgående rubrik bör avgiften för nedlagd handläggningstid hanteras på samma sätt som övrig tillsyn enligt miljöbalken, det vill säga ingå i kommunernas tillsynstaxor och i den årliga avgiften som Länsstyrelsen debiterar enligt Förordning (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken.

Länsstyrelsen vill i sammanhanget belysa behovet av översyn och uppdatering av ovan förordning om avgifter då den årliga avgift som verksamhetsutövarna enligt förordningen ska betala inte ger full kostnadstäckning för varken Länsstyrelsernas tillsyn eller myndigheters prövning inom miljöfarliga verksamheter.

Avgiftssystemet för prövning och tillsyn enligt miljöbalken har varit föremål för flera utredningar. Utgångspunkten i miljöbalken är att avgifter i möjligaste mån ska finansiera tillsynen (principen om förorenaren betalar). Utifrån nuvarande avgiftsnivåer innebär det således att principen om att förorenaren betalar inte uppfylls samt att Länsstyrelsen inte kan genomföra den tillsyn som är nödvändig eftersom myndigheten inte har tillräckliga resurser.

I det fall beslut fattas om att fördela tillsynsansvaret på det sätt som föreslås i promemorian ser Länsstyrelsen att det, utöver behovet av att ta ut avgift för nedlagd handläggningstid, behövs resurser för planering och uppstart av den nya tillsynen. Det är oklart vilken tidsåtgång som kommer krävas för att genomföra tillsynen, men utifrån det som framgår av promemorian och av erfarenhet från andra tillsynsområden är bedömningen att denna tillsyn, och den del som kommer kunna debiteras, inte kommer vara speciellt tidskrävande. En stor del av den tid som kommer krävas för att kunna genomföra den föreslagna tillsynen på ett bra sätt handlar om att skaffa sig rätt kunskap, upprätta rutiner och register över alla elektriska brytare. Detta är tid som inte kommer kunna faktureras enligt föreslagen finansieringsmodell. För att kunna skapa förutsättningar för en bra tillsyn krävs att länsstyrelserna ges finansiering genom ett ökat anslag för tillsynsuppgiften. Annars är risken stor att länsstyrelserna inte kommer utföra tillsyn i tillräcklig omfattning.

De som medverkat i beslutet

Beslut i detta yttrande har fattats av Länsöverdirektör Ola Melin med enhetschef Sofie Nydemark som föredragande. I den slutliga handläggningen har också avdelningschef Rima Dauod medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kontaktuppgifter till Länsstyrelsen

Kontakta oss via e-post skane@lansstyrelsen.se, postadress Länsstyrelsen Skåne, 205 15 Malmö, eller ring vår växel 010-224 10 00.

Vår webbadress är lansstyrelsen.se/skane.

Du kan läsa om hur Länsstyrelsen behandlar personuppgifter på Länsstyrelsens webbplats:
www.lansstyrelsen.se/skane/personuppgifter